

تصمیم گیری، حل مسئله و خلاقیت

- هر بار که مدیر یا رهبری، هدایت افراد را در تولید یک محصول یا ارائه یک خدمت انجام می دهند یا اینکه یک عضو سازمان به روش جدیدی برای کاهش هزینه ها فکر می کند یا محصول یا خدمت جدیدی را اختراع می کند یا اینکه تصمیم می گیرد چگونه به سازمان کمک تا به نحو بهتری عمل کند، **حل مسئله** روی می دهد و تصمیم گیری ها انجام میشود.

تصمیم گیری خلاق

- تصمیم گیری خلاق اصطلاحی است که در سال ۱۹۶۷ "ادوارد دوبونو" آن را ابداع کرد.
- در حالی که منطق به حقیقت می پردازد، یعنی به آنچه هست، تفکر خلاق بیشتر به امکان ها توجه دارد: به آنچه ممکن است باشد. تفکر خلاق همان بررسی و تغییر دیدگاه ها و مفاهیم است که منجر به تصمیم گیری خلاق می شود و آن فرایندی است متشکل از تصمیم گیری و خلاقیت.

فرایند حل خلاق مسئله

CREATIVE PROBLEM SOLVING TECHNIQUES

- در فرایند تصمیم گیری خلاق راه‌های متعددی وجود دارد که می‌توان با بهره‌گیری بجا و به موقع از آنها استفاده نمود.
- خلاقیت برای موفقیت آمیز بودن حل مسئله، امری حیاتی است. بنابراین می‌توانیم فرایند حل مسئله را به عنوان **فرایند حل خلاق مسئله (CPS)** نام برد.

مراحل حل مسئله

- برای اینکه بتوانید یک مسئله را با موفقیت حل نمایید باید از مراحل زیر عبور کنید:

- شناخت و تعریف مسئله

- یافتن راه‌های ممکن

- انتخاب بهترین راه حل

- پیاده کردن راه حل انتخابی

The skills of problem solving

- حل مسئله نیاز به دو نوع متفاوت از مهارت ذهنی دارد:

۱- تحلیل‌گری

۲- خلاقیت

۱- تفکر تحلیلی گر یا منطقی

Analytical or logical thinking

شامل مهارت‌های نظیر:

- مرتب کردن،

- مقایسه کردن،

- مقابله کردن،

- ارزیابی کردن و

- انتخاب کردن می‌باشد

تفکر خلاق

- تفکر خلاق **Creative thinking** یک فرآیند انشعاب پذیر است که با استفاده از قوه تصور و اندیشه به خلق دامنه وسیعی از ایده‌ها برای رسیدن به راه‌حل‌ها می‌پردازد

تفکر خلاق

مهارت‌های تفکر خلاق را می‌توان به تعدادی عوامل اصلی تقسیم کرد:

- جاری و تغییرپذیر بودن - ایده‌های بسیار تولید کردن
- قابلیت انعطاف‌داشتن - طیف وسیعی از ایده‌ها تولید کردن
- بدیع بودن - ایده‌های غیرمعمول تولید کردن.
- شکوفا کردن - ایده‌ها را توسعه دادن و بهبود بخشیدن

توجه

- حل کردن مسئله به صورت اثربخش مستلزم برخورداری از ترکیب کنترل شده تفکر تحلیل‌گر و تفکر خلاق می‌باشد.

مراحل حل مسئله

مراحل حل مسئله	مثال
تشخیص مسئله	تحلیل آمارهای فروش نشان می‌دهد که حجم فروش در منطقه شمال شرقی پائین آمده است
تعریف مسئله	فروش در منطقه شمال شرقی در ماه گذشته ۱۰ درصد افت داشته است
وضعیت مطلوب	فروش در منطقه شمال شرقی حداقل به وضع قبلی برگردد
هدف	برگرداندن حجم فروش به وضع سابق در طول ۳ ماه آینده

مراحل حل مسئله

<p>فروشنده منطقه شمال شرقي آقاي جان ديويس است</p> <p>* ديويس سه هفته قبل محل سکونت خود را تغيير داده است</p> <p>* خانه جديد ديويس در ويلز جنوبي است</p> <p>* از خانه به منطقه فروش سه ساعت رانندگي است</p> <p>* ساعت کار ديويس عملاً از ۱۰ صبح شروع و در ۵/۳ بعد از ظهر خاتمه مي يابد</p>	<p>تحليل مسئله</p>
<p>تغيير محل کار ديويس از منطقه شمال شرقي</p> <p>* پيشنهاد پاداش به ديويس براي گذراندن روزهاي تعطيل در منطقه فروش</p> <p>* تجديد نظر در مناطق فروش</p>	<p>راه حل هاي ممکن</p>

مراحل حل مسئله

معیار های راه حل ایده ال	هزینه اضافی ایجاد نشود * به خاطر تجارب دیویس حتی الامکان در منطقه شمال شرقی از او استفاده شود
بهترین راه حل	تغییر سمت دیویس
اجرای راه حل	* به جان دیویس سمت دیگری پیشنهاد می شود. * فروشنده جدیدی برای منطقه شمال شرقی استخدام و آموزش داده می شود
ارزیابی موفقیت	* جان دیویس استعفا می دهد * حجم فروش ظرف سه هفته ۱۵ درصد افزایش پیدا می کند.

سؤال

• خلاقیت چیست؟

• چه ضرورت و اهمیتی دارد؟

• آیا خلاقیت ذاتی است یا اکتسابی؟

ویژگیهای

افراد

خلاق

ویژگیهای افراد خلاق

- افراد خلاق از ویژگیهایی برخوردارند که تمامی آنها اکتسابی است و به شیوه تربیت، تحصیل، کوشش شخصی و شرایط محیطی بستگی مستقیم دارد، این ویژگیها به شرح زیر است:

ویژگیهای افراد خلاق

- ۱) کنجکاو و پرسشگرند و علاقه به یادگیری دارند.
- ۲) روحیه نقادی دارند.
- ۳) علاقه زیادی به آزمایش کردن ایده خلاق خود دارند
- ۴) نسبت به نوآفرینی مثبت هستند .
- ۵) آرامش و آسودگی خیال دارند.
- ۶) شوخ طبعی و بذله گویی مثبت دارند.
- ۷) در گفتار و عمل بی تکلف هستند.
- ۸) به آینده امیدوارند و دلگرمی دارند.

ویژگیهای افراد خلاق

- ۹) ارتباطی عمیق و صمیمی دارند.
- ۱۰) دارای اعتماد به نفس زیادی هستند.
- ۱۱) در انجام امور پیشقدم هستند.
- ۱۲) مسئولیت پذیرند.
- ۱۳) به جزئیات توجه بسیار دارند.
- ۱۴) نظرات غیر عادی و غیر مرتبطی دارند.
- ۱۵) در اظهار نظر صریح هستند.
- ۱۶) قوه تخیل قوی تری نسبت به دیگران دارند.

ویژگی‌های افراد خلاق

- ۱۷) در تداعی سرعت و تبحر دارند.
- ۱۸) توانایی انجام کار دارند.
- ۱۹) اصرار و استقامت و تمرکز دارند.
- ۲۰) میزان آگاهی لازم از زمینه‌ای که خلاقیت در آن واقع می‌شود دارند.
- ۲۱) از انجام کارهای روزمره و تکراری آزرده می‌شوند.
- ۲۲) توانایی فکر کردن و پرداختن به چند ایده را در یک زمان دارند.
- ۲۳) شرایط نشاط و علاقه به موضوع را در خویشتن ایجاد می‌کنند.
- ۲۴) به صحبت کردن درباره چیزهایی که یافته‌اند علاقه دارند.

ویژگیهای افراد خلاق

(۲۵) از انجام تکلیف فراتر می روند .

(۲۶) همواره در جستجوی انجام کارها با روشهای غیر معمول هستند

(۲۷) از اینکه نسبت به دیگران متفاوت به نظر برسند نگرانی ندارند.

(۲۸) درک سریع و صحیح تری از روابط بین پدیده ها دارند.

(۲۹) دانش و آگاهی خود را دائم توسعه می دهند.

(۳۰) انگیزه و شوق هایشان جهت دار است .

(۳۱) ریسک پذیر اند.

(۳۲) پشتکار و تلاش مستمری دارند.

ویژگیهای افراد خلاق

- (۳۳) گرایش به مقولات و کارهای پیچیده دارند.
- (۳۴) برای پذیرش افکار نا متعارف قدرت و آمادگی دارند و نیز تحمل انجام دارند.
- (۳۵) تبحر بیشتری در استفاده از قوای فکری خود دارند.
- (۳۶) واقع بینی نسبی دارند.
- (۳۷) وقار و خود انگیختگی دارند.
- (۳۸) از ظرفیت بالایی برای تحمل ناملايمات برخوردارند.
- (۳۹) قدرت تجسم آینده و برنامه ریزی حتی بلند پروازانه را دارند.
- (۴۰) قدرت تأثیر گذاری بر دیگران دارند.

سؤال

کدام را سوار می کنید؟

- یک شرکت بزرگ قصد استخدام یک نفر را داشت. بدین منظور آزمونی برگزار کرد که یک پرسش داشت. پرسش این بود:
- شما در یک شب طوفانی در حال رانندگی هستید. از جلوی یک ایستگاه اتوبوس می گذرید. سه نفر داخل ایستگاه منتظر اتوبوس هستند. یک پیرزن که در حال مرگ است. یک پزشک که قبلاً جان شما را نجات داده است. یک خانم/آقا که در رویاهایتان خیال ازدواج با او را دارید. شما می توانید تنها یکی از این سه نفر را سوار کنید. کدام را انتخاب خواهید کرد؟ دلیل خود را شرح دهید.
- پیش از اینکه ادامه حکایت را بخوانید شما نیز کمی فکر کنید.
- !؟

کدام را سوار می کنید؟

- قاعدتاً این آزمون نمی تواند نوعی تست شخصیت باشد زیرا هر پاسخی دلیل خودش را دارد.
- پیرزن در حال مرگ است، شما باید ابتدا او را نجات دهید. هر چند او خیلی پیر است و به هر حال خواهد مرد.
- شما باید پزشک را سوار کنید. زیرا قبلاً جان شما را نجات داده است و این فرصتی است که می توانید جبران کنید. اما شاید هم بتوانید بعداً جبران کنید.
- شما باید شخص مورد علاقه تان را سوار کنید زیرا اگر این فرصت را از دست دهید ممکن است هرگز قادر نباشید مثل او را پیدا کنید.
- از دویست نفری که در این آزمون شرکت کردند، شخصی که استخدام شد دلیلی برای پاسخ خود نداد. او نوشته بود:
- سوئیچ ماشین را به پزشک می دهم تا پیرزن را به بیمارستان برساند و خودم به همراه همسر رویاهایم منتظر اتوبوس می مانیم.

کدام را سوار می کنید؟

- شرح حکایت
- همه می پذیرند که پاسخ فوق بهترین پاسخ است، اما هیچکس در ابتدا به این پاسخ فکر نمی کند. چرا؟
- زیرا ما هرگز نمی خواهیم داشته ها و مزیت های خود را (ماشین) از دست بدهیم. اگر قادر باشیم خودخواهی ها، محدودیت ها و مزیت های خود را از خود دور کرده یا ببخشیم گاهی اوقات می توانیم چیزهای بهتری به دست بیاوریم.
- تحلیل فوق را می توانیم در یک چارچوب علمی تر نیز شرح دهیم: در انواع رویکردهای تفکر، یکی از انواع تفکر خلاق، **تفکر جانبی** است که در مقابل تفکر عمودی یا سنتی قرار می گیرد. در تفکر سنتی، فرد عمدتاً از منطق، در چارچوب مفروضات و محدودیت های محیطی خود، استفاده می کند و قادر نمی گردد از زوایای دیگر محیط و اوضاع اطراف خود را تحلیل کند. تفکر جانبی سعی می کند به افراد یاد دهد که در تفکر و حل مسائل، سنت شکنی کرده، مفروضات و محدودیت ها را کنار گذاشته، و از زوایای دیگری و با ابزاری به غیر از منطق عددی و حسابی به مسائل نگاه کنند.

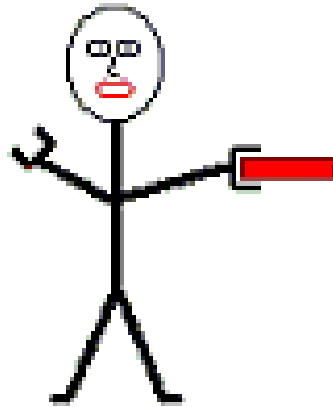
کدام را سوار می کنید؟

• شرح حکایت

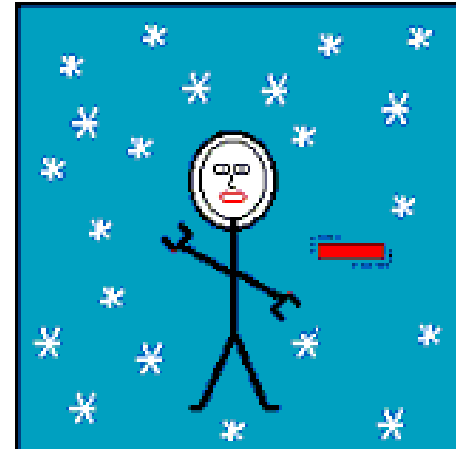
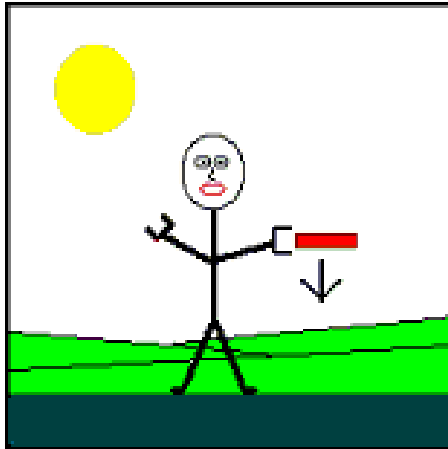
• در تحلیل فوق اشاره شد اگر قادر باشیم مزیت‌های خود را ببخشیم می‌توانیم چیزهای بهتری به دست بیاوریم. شاید خیلی از پاسخ‌دهندگان به این پرسش، قلباً رضایت داشته باشند که ماشین خود را ببخشند تا همسر رویاهای خود را به دست آورند. بنابراین چه چیزی باعث می‌شود نتوانند آن پاسخ خاص را ارائه کنند. دلیل آن این است که به صورت جانبی تفکر نمی‌کنند. یعنی محدودیت‌ها و مفروضات معمول را کنار نمی‌گذارند. اکثریت شرکت‌کنندگان خود را در این چارچوب می‌بینند که باید یک نفر را سوار کنند و از این زاویه که می‌توانند خود راننده نبوده و بیرون ماشین باشند، درباره پاسخ فکر نکرده‌اند.

سنجیدن شرایط مسأله

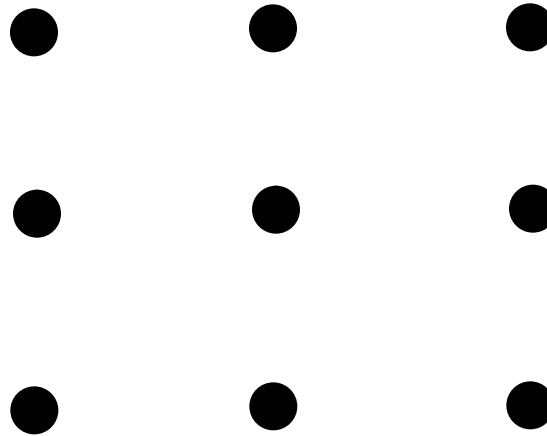
■ اگر این آقا چوب را رها کند چه اتفاقی می افتد؟

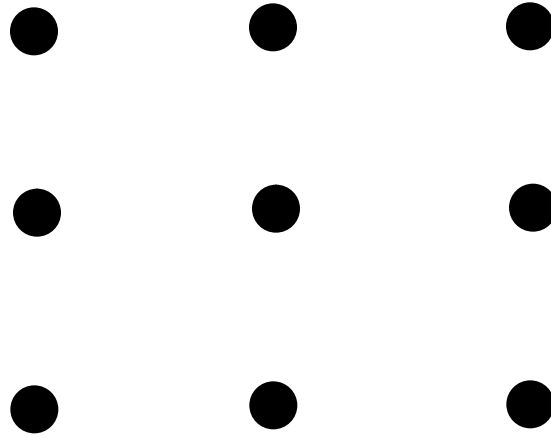
سنجیدن شرایط مسأله

آزمون

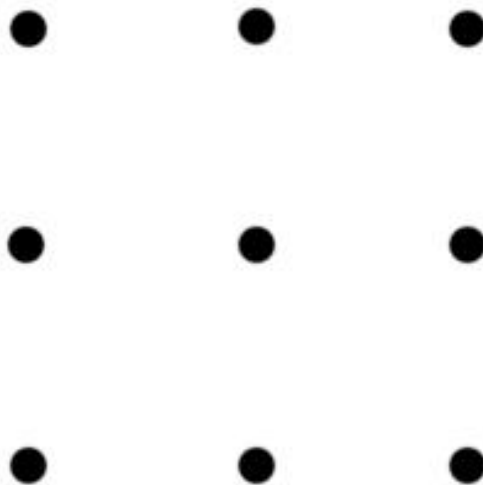

با استفاده از چهار خط مستقیم، بدون اینکه مداد از روی کاغذ برداشته شود، نقطه ها را به هم وصل نمایید.

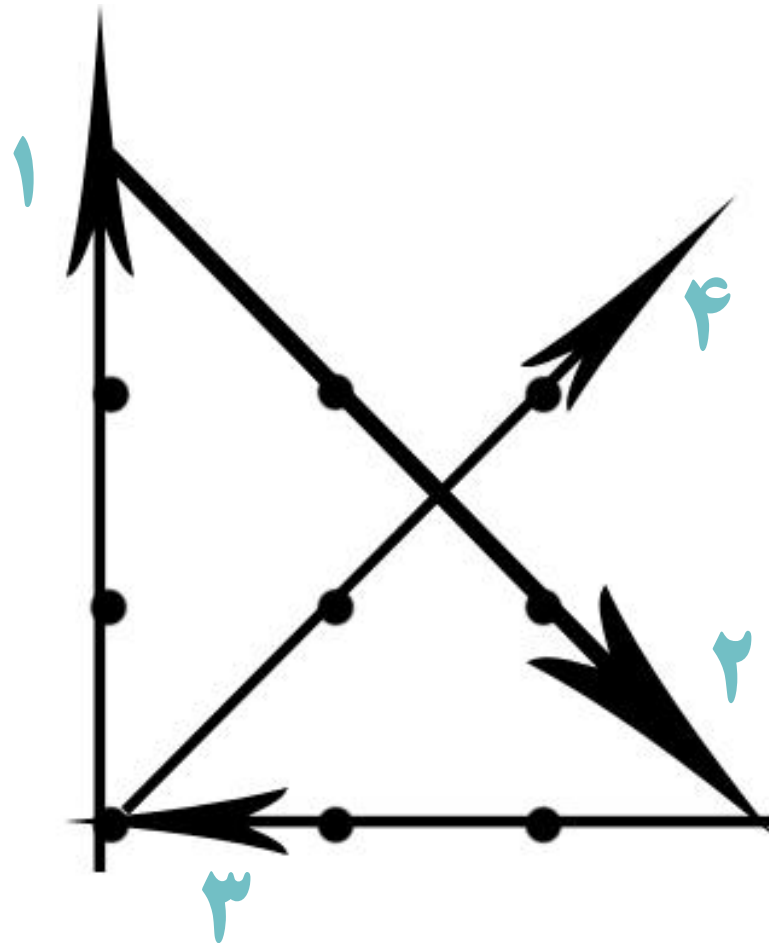

قرار گرفتن در حالت خلاقیت (!)

- مسأله: نقاط زیر را با چهار پاره خط مستقیم به هم وصل کنید بدون اینکه نوک قلم از روی کاغذ بلند شود.

قرار گرفتن در حالت خلاقیت (!)

Footbrawl

Footbrawl

"Footbrawl" عجیب ترین ورزش دنیا

از ترکیب فوتبال، راگبی، تکواندو و هاکی چه چیز حاصل می شود؟
استرالیایی ها از دهه ۸۰ میلادی به این سو با ترکیب کردن این ۴ رشته "Footbrawl" را ابداع کردند.

هدف از این ورزش رساندن توپ و فرستادن آن به دروازه حریف است. اما هرگز فکر نکنید که این حرکت آسان است. بازیکنان در این رشته ورزشی لباس ورزش رزمی را به تن کرده و کلاه و هگوبه تن می کنند. در این میان شخصی که باید توپ را به دروازه حریف برساند علاوه بر تحرک داشتن و پشت سر گذاشتن حریفان باید به مبارزه پرداخته و با وارد کردن ضربات دست و پا راه خود را باز کرده و به دروازه حریف برسند.

Footbrawl

تاریخچه این رشته ورزشی به دهه ۸۰ میلادی و به ایالت کوینزلند استرالیا برمی گردد. " گلن پارملی " به عنوان یک مربی رزمی در این ایالت از این ورزش ترکیبی که اختراع او بود برای افزایش توانایی هنرجویان خود بهره می برد. در ابتدا این افراد بدون هیچ گونه پوشش محافظی مبارزه می کردند و در ادامه به منظور حفاظت بیشتر از پوشش های حفاظتی استفاده شد.

این بازی بین دو تیم ۵ نفره برگزار می شود و در طول بازی می توانید تا حریف خود را به زمین زده و یا به او لگد بزنید. البته باید بدانید که این ضربات بایستی به مانند ورزش تکواندو باشد و توپ را نیز می توان با دست و یا با پا به سمت دروازه پرتاب کرد.

تمرین

یک ورزش جدید پیشنهاد دهید؟
(جذاب، مهیج، خلاق و مفید باشد)

